

ใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์
รายวิชา ศิลปะ (สาระ นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาษาท่าทาง

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ เป็นการนำท่าทางและสีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับร้อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งตามที่มาได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของคนเรา แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการร้ายรำเบื้องต้นมาผสมผสาน
๒. ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ ขึ้นเพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้องหรือคำบรรยาย ที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ

ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด ภาษาท่าที่ใช้แทนกริยาอาการต่างๆ ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

๑. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น เรา เธอ ท่าน ปฏิเสธ เรียก ไป ที่นั่น ที่นี่ เจริญรุ่งเรือง สวยงาม เป็นต้น
๒. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อริยาบทหรือกริยาอาการเช่น ท่ายืน ท่าเดิน ท่านั่ง เป็นต้น
๓. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก อาย รัก เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่สื่อถึงท่าทางของสัตว์เช่น นก ม้า ไก่ ครุฑ ลิง ควาย กวาง

หลักการตีบท

- ๑) การคิดท่ารำเพื่อตีบท ต้องเลือกคำสำคัญของวรรคเพลง
- ๒) สามารถคิดท่ารำที่แสดงความหมายได้เอง โดยเริ่มคิดจากท่าทางธรรมชาติที่สื่อความหมายก่อน และนำทำนฏยศัพท์เข้ามาดัดแปลง ให้กลายเป็นท่ารำ